

Sentrale tema og begreper: Descartes 1 (23.03)

Les med mål om å skrive ned et svar **eller en refleksjon** og **så mange relevante sidetall/siteringer som mulig** på minst et spørsmål på hvert av temaene.

Rasjonalisme/Empirisme og Dualisme/Monisme:

1. Hvilke tilnærminger er **rasjonalistiske** i filosofi? Hva er det å drive med **empirisme** i filosofi? Hvilken av filosofene vi har sett så langt (Platon, Aristoteles og Descartes) kan klassifiseres med hvilke av disse begrepene?
2. Hva vil det si å være **monist**? Hva vil det si å være **dualist**? Hvilken av filosofene vi har sett så langt (Platon, Aristoteles og Descartes) kan klassifiseres med hvilke av disse begrepene?
3. Fra diskusjonsspørsmål 3: Descartes omtales ofte som en **rasjonalist** og som en **dualist**. Er dette er rimelige karakteriseringer av Descartes filosofi? Forklar hvorfor ved å referere til sidetall og sitater i meditasjonene.

Epistemologi og Skeptisisme

4. Diskusjonsspørsmål 7: I "Descartes' Use of Scepticism" skriver Bernard Williams: "In the Meditations Descartes proceeds – and does so, it is clear, self-consciously – through three levels of doubts" (s. 234). Forklar hva hvert av de tre nivåene av tvil beløper seg til. Forklar deretter hvorfor Descartes selv mente at han, gjennom sin radikale metodiske tvil, var i stand til å tilbakevise **skeptisismens** utfordring en gang for alle.
5. Hva er forholdet mellom **epistemologisk** undersøkelse og **skeptisisme**? Hva er de viktigste bidragene fra hver av filosofene vi har sett så langt til epistemologien, og i hvilken grad er hver av dem en skeptiker?

Ontologi og Metafysikk

6. Hva er **ontologi**? Hva er **metafysikk**? Definer disse to begrepene og gi eksempler fra det vi har lest.
7. Hvilke **metafysiske** konklusjoner trekker Descartes i det vi leser for i dag? I hvilken grad tenker han på **ontologi**? Med tanke på disse to begrepene, hva kjennetegner Descartes' filosofiske metode, og hva skiller den fra Platons? (diskusjonsspørsmål 1)

Pensum: Descartes 1 (23.03)

- Kenny, Kap. 2 («Descartes to Berkeley,» ss. 33–41) & Kap. 4 («Knowledge,» ss. 117–127)

Kenny følger oss gjennom denne delen av kurset. I boka er det to deler - den ene mer biografisk, og den andre er tematisk. Det er ikke så mange sidene, men nyttig for å sette Descartes og meditasjonene inn i en større sammenheng.

- René Descartes / Asbjørn Aarnes, *Meditasjoner*, ss. 13 – 49 og 99 – 139.

ss. 13–49: Dette er helt klart den viktigste teksten denne uken. Det er vel ganske klart. På forelesningen vil jeg gå gjennom disse meditasjonene, og forsøke å trekke ut vesentlige deler og også problematisere dem. Her står berømte og beryktede passasjer i kø, og det kan lønne seg å lese over en gang til.

ss. 99–139: Aarnes' tekst setter Descartes meditasjoner inn i en større sammenheng, og setter både forfatter og tekst inn i en oppklarende idéhistorisk kontekst. Dette er en tekst til å få forstand av, men den vil ikke bli gjenstand for nærmere oppmerksomhet på forelesning eller seminar.

- Kosman, «The Naïve Narrator: Meditation in Descartes' Meditations,» ss. 21 – 41.

Kosman gir en god og grundig gjennomgang av meditasjonenes form og innhold, og særlig forholdet mellom form og innhold. Se for eksempel det som kommer fram om refleksiv selverkjennelse, og hvordan meditasjonene som helhet renser fortelleren (og leseren) for skeptisk tvil. Forfatterens gjennomgang av Gud og Selv i meditasjonene er også meget nyttig og klar. I forelesning har jeg tenkt å komme innom *Meditasjoner* som meditasjoner, men med en litt annen innfallsvinkel enn Kosman.

- Williams, «Descartes' Use of Skepticism,» ss. 231 – 245.

Williams var en av vår tids fremste kjennere av Descartes, og skrev blant annet *Descartes: The Project of Pure Enquiry* (1978). (<https://archive.org/details/descartesproject00will/mode/2up>) Tittelen på artikkelen dekker i grunnen tematikken her meget godt, og Williams selv oppsummerer sitt syn på de to siste sidene. Denne teksten viser godt hvordan filosofihistorien tematiseres av samtidens filosofer, og jeg vil bruke litt tid på denne teksten i forelesningen.